

Kulturní kalendář města Dobrušky

ÚNOR

1989

Z HISTORIE CHÁBOR

(vybráno ze záznamů kronikářů)

Chábory nikdy nebyly samostatnou obcí, i když mívaly přes 200 obyvatel. Tvořily dvě osady, oddělené Zlatým potokem a potůčkem, tekoucím od Studánky. Část směrem k Rychnovu patřila k Podbřezí, druhá k Dobrušce. Obyvatelé měli vždy společné starosti i zájmy a žili jako jeden celek. Spádově se k Cháborám hlásila i nedaleká osada Studánka. Části Chábor byla i osada Přím (domky směrem k Podchlumí). Několik okrajových stavení patřilo k Domašínu a Spáleníšti.

O historii Chábor hovoří především hasičská pamětnice, kroniky Dobrušky a Podbřezí a také kronikáři Roštlapil a Flesar. Z nich také vycházejí následující řádky.

Nejstarší záznamy popisující dávnou dobu nejsou zcela prokazatelné (to jim musíme prominout). Mnohaletou tradicí se však staly součástí chábor-ské historie a tradují se jako skutečné.

Pustíme se tedy do vyprávění.

První osídlení dnešního území Chábor se předpokládá v době, kdy na nynějších zbytcích hradiště stával rozsáhlý hrad. Je to nad údolím Zlatého potoka a pod ním je dnes „Areál zdraví“. Hrad byl vystavěn pravděpodobně na začátku 14. století, při osídlování Podorličí. To ukazuje na to, že jej postavili Drslavici, první páni z Dobrušky. Dosud jsou patrné zbytky hradišního příkopu. Záznamy říkají, že ve 13. století jej král Přemysl Otakar II. daroval svému dvořenínu Ctiboji z Dolan. V patnáctém tisíciletí (roku 1455) patřily okolní dvory včetně Hradiště—Chábor k manskému hradu v Opočně.

Do bezprostředního sousedství Chábor se pravděpodobně Dobruška dostala v roce 1540, kdy 16. října daroval Jan ml. Trčka z Lípy a na Lichtenburce našemu městu lesy Drnov (na pravé straně směrem z Dobrušky) a Doubravu na opačné straně od silnice.

Ví se, že roku 1561 daroval Ferdinand I. kus lesa čtrnácti drvoštěpům. Ti si les vykáceli a pro sebe a své rodiny si zde postavili obydlí. Záznam o 10 let pozdější (1571) uvádí, že hrad Chábory byl již pustý a cesta pod ním je nazývána „U hradiště“. V té době však první obyvatelé osadu opustili, protože v roce 1588 zde trvale žili jen 4 osadníci. Další jeden přibyl po 10 letech. Důvody odchodu nejsou uváděny.

V roce 1603 prodal Jan Rudolf Trčka osadu Chábory Vilému Vostrovskému, pánu na Skalce, a později přešly do područí rodu Mladotů ze Solopisk.

Životní podmínky v Dobrušce zkomplikovala roku 1647 Kateřina z Vlčanova (vdova po Jiřím starším Vostrovském ze Skalky a na Skalce). Na Zlatém potoce v Cháborách dala postavit splav, který část toku odváděl do Podchlumí a dále do Broumaru a Opočna. Tím také zavinila dlouholeté vodoprávní spory Dobrušky s Opočnem.

Kolem roku 1700 byl v podbřezské části Chábor postaven hostinec (čp. 9) baronem Antonínem Mladotou. Byl v držení Horáčka a pak Menšíko-

vých. V roce 1743 byl prodán Jiřímu Perníkovi a do roku 1850 vystřídal další čtyři majitele. V roce 1850 jej koupil Jan Špaček a zřídil tam kuželník. Hostinec v roce 1882 vyhořel. Byl znovu postaven a v roce 1908 jej koupil Jan Melichar. Později jej předal poslednímu majiteli, svému synu (řídícímu učitel v. v. Rudolfo Melicharovi). Hostinec byl po II. světové válce zrušen a budova byla prodána strojírenskému záводу ZPA z Peček a zmodernizována na závodní rekreaci včetně koupaliště. Tento hostinec měl řadu názvů. Od 17. stol. „LIVERIA“, „MILENKA“, pak „DOLEJŠÍ HOSPODA“, „DOŠKOVINA“, „SLAMĚNKA“ a nakonec „U MELICHARŮ“.

Známý „Bucký mlýn“ na Zlatém potoce byl 24. 4. 1738 prodán Antonínem Josefem Mladotou Janu Královi. Mlelo se v něm do dvacátých let tohoto století.

Stará obchodní stezka od Dobrušky k Rychnovu byla v letech 1817 - 1818 nahrazena silnicí. Zlatý potok se však v Cháborách stále přejížděl brodem.

Rozvoj osady pokračoval od roku 1828, když 27. 12. obdržel dobrušský magistrát od zemského gubernia povolení prodat pozemky v Cháborách na výstavbu chalup. Dne 3. srpna v roce 1830 došlo k prodeji těm zájemcům, kteří se zavázali pracovat pro Dobrušku. Začala výstavba dvou řad domků od hořejšího hostince směrem z kopce ke Zlatému potoku. V roce 1943 je v Cháborách již 30 chalup a 201 obyvatel.

V roce 1847 (14. listopadu) se v č. 25 narodil pozdější básník Josef Kuchař, který žil a zemřel v Praze (+26. 5. 1926).

Ve 40. letech minulého století byl v čp. 19 otevřen druhý hostinec „U kohouta“, který v roce 1850 převzal Václav Ulrych a po něm v roce 1869 jeho syn Václav Ulrych mladší. Byl to právě on, který se stal v roce 1877 zakladatelem sboru dobrovolných hasičů. V roce 1909 byl tento hostinec prodán Josefu Čihákovi a v roce 1912 Vincencu Vomáčkovi. Ve třicátých letech byl předán synu Bohouši Vomáčkovi. V době první republiky býval tento hostinec se sezením na zahradě cílem dobrušských rodin při nedělních vycházkách. V roce 1940 si jej najal Josef Hubený. Posledním nájemcem byli Rudolf a Marie Dubánkovi.

V roce 1849, když v kraji řádila cholera, byly jí postiženy také Chábory.

Místní kaplička byla postavena v roce 1875 nákladem Josefa a Barbory Švorcových z Chábor.

Prvním velitelem hasičského sboru se stal hostinský Václav Ulrych mladší a hned příští rok 1878 se konal „U kohouta“ první hasičský bál a hasiči přivezli ze Spů novou stříkačku. Po smrti V. Ulrycha se stal na dobu 25 let velitelem Václav Čáp. V roce 1880 byla postavena hasičská zbrojnice.

Kamenný most v Cháborách byl postaven v letech 1881 - 1882 za 6000 zlatých.

Na osadu přišla zlá pohroma 3. září 1883, kdy shořelo 15 stavení ze 22. S požárem přišli občané i o roční úrodu.

Bydlení v Cháborách se podstatně zlepšilo zavedením vodovodu v roce 1900, zavedením autobusové linky mezi Dobruškou a Rychnovem v roce 1928 a veřejným osvětlením osady v roce 1944.

Ke značnému oživení společného života přispělo i založení hasičského ochotnického divadla v roce 1903. Jeho členy se postupně stali téměř všichni dospělí. Velitel hasičů Jan Kupka (léta 1904 - 1923) podporoval divadelní činnost, a proto již 16. 2. 1904 mohla být v hostinci „U kohouta“ sehraána v režii hostinského V. Ulrycha hra „V říši Krakonošově“. Zařízení jeviště, opona i kulisy byly v roce 1904 zakoupeny v Dobrušce po likvidaci tamnějšího divadelního ochotnického spolku. Během let se zařízení dále vylepšovalo. Kronika uvádí, že ochotnická činnost byla bohatá. V roce 1904 byly sehraány 3 hry, 1905 5 her, 1906 4 hry, 1907 3 hry. Oslava stého výročí J. K. Tyla vyvrcholila hrou „Paličova dcera“. Když režisér V. Ulrych z Chábor v r. 1909 odešel, převzal vedení ochotníků Václav Čáp až do roku 1924. Ze záznamů víme, že činnost dále pokračovala ročně sehráním 1 - 3 her. Divadlo utichlo během I. světové války. V Cháborách hrávala i místní kapela zvaná „Štangrle“.

K roztržce, která ovlivnila společenský život v Cháborách, došlo v roce 1922 při župním hasičském sjezdu. Hostinský Vincenc Vomačka vyžadoval zálohy na sklenice s nápoji. S hasiči se nepohodl a přestal jim poskytovat výhody ve svém hostinci a povolovat divadelní představení. Poměry se urovnaly až v roce 1935, to se však již divadlo přestalo hrát.

Období I. republiky nebylo pro místní občany příznivé. Celá řada jich přišla o trvalé zaměstnání v průmyslových závodech v Dobrušce i v okolí kam dojížděli do práce.

Ve třicátých letech měly Chábory v části dobrušské 31 a v části podbřežské 21 popisných čísel.

Hasičská kronika (pamětnice) byla založena v roce 1931 a prvním kronikářem se stal František Horák.

V roce 1932 oslavil hasičský sbor 55 let svého trvání v zahradě hostince u Melicharů [v té době měl 28 členů]. V téže roce byla v dřívějším „Buckém“ mlýně zřízena tkalcovna a několik místních žen zde našlo zaměstnání.

Nespokojenost mezi místními rolníky (kteří byli většinou kovozemědělci) vznikla v roce 1937, když jedenácti z nich bylo odebráno celkem 11 hektarů polí na vojenské cvičiště.

Druhá světová válka přinesla občanům strach, nejistotu a zhoršené životní podmínky. V roce 1940 byl gestapem zatčen místní komunista Rudolf Vomačka [za tisk ilegálních tiskovin]. Zemřel v Gollnově 19. ledna 1943.

Komunistická strana Československa zde byla založena 18. 8. 1945. Zpočátku měla 30 členů, ale během několika let se jich 15 odstěhovalo, převážně do pohraničí. Tato léta znamenají pro Chábory začátek úbytku obyvatel. Mladí hledají zaměstnání ve městech, kam se stěhují. Tak během let zůstávají některá stavení neobydlena, některá jsou používána k rekreaci.

To však neznamená, že by společenský život a snaha o zlepšení osady upadaly. Naopak. I když byl zrušen hostinec u Melicharů a úroveň druhého pohostinství se horšila, aktivita občanů rostla. V roce 1955 si postavili vodojem. Svoje síly spojili v roce 1977, kdy obě osady byly připojeny k Dob-

rušce (část podbřežská a Studánka). Byl ustaven společný občanský výbor (1972). Mládež založila organizaci SSM. (1975). Prvním předsedou občanského výboru se stal Jaroslav Švarc a po něm Dominik Blažo.

Všechny tři místní organizace (SSM, požárníci a OV) získaly občany k několika větším akcím. Byla to rekonstrukce pohostinství a prodejny (v r. 1973), vystavění autobusové čekárny, zlepšení životního prostředí vyčištěním okolních lesů.

Stoleté výročí požárníků oslavily Chábory v roce 1977, kdy ve 43 staveních žilo 130 obyvatel.

Po mnohaletých sporech, kde zřídít dětské hřiště a dětský koutek, se dohodli vybudovat areál zdraví v lomu pod „Hradem“. Všichni se pustili s chutí do práce a po odpracování 4000 brigádnických hodin vyrostl vzorný areál zdraví, který byl slavnostně otevřen v roce 1981. Ministerstvo vnitra ČSR jim za tento čin udělilo čestné uznání v rámci soutěže národních výborů.

Když Jednota zrušila v Cháborách pohostinství, předal MěstNV budovu občanskému výboru jako agitační středisko.

A tak Chábory se svou bohatou historií stále žijí svým vlastním životem zásluhou dobré práce občanů, občanského výboru, požárníků i organizace SSM. Naše město se k jejich aktivitě hlásí a dle možností jim v prospěšné práci pomáhá.

sestavil R. J.

Společenská kronika

Blahopřejeme k významnému životnímu jubileu

94 let	Anna Jelenová, Dobruška, Pulice 96	1. 2. 1895
91 let	Anna Vanžůrová, Domašín 90	7. 2. 1898
90 let	Anežka Kratěnová, Dobruška, Křovice 13	3. 2. 1899
86 let	Marie Jirsová, Dobruška, Nejedlého 610	4. 2. 1903
	Emílie Divecká, Dobruška, Příčnice 671	12. 2. 1903
85 let	Josef Beran, Dobruška, Poříčí 485	3. 2. 1904
84 let	Marie Matějů, Dobruška, 1. máje 745	4. 2. 1905
	Božena Petříková, Dobruška, Rudé armády 3	7. 2. 1905
	Josef Škoda, Dobruška, Mělčany 32	16. 2. 1905
83 let	Marie Hejzlarová, Dobruška, Poříčí 465	4. 2. 1906
	Josef Kopecký, Domašín 62	12. 2. 1906
82 let	Václav Šolín, Dobruška, Pulice 37	8. 2. 1907
	Marie Staňková, Dobruška, Za universitou 864	9. 2. 1907
	Anežka Vaňková, Dobruška, Pulice 117	14. 2. 1907
81 let	Antonín Bašek, Dobruška, Pulice 23	8. 2. 1908
	Růžena Dvořáková, Dobruška, Křovice 14	14. 2. 1908
	Růžena Polzerová, Dobruška, Domašinská 335	26. 2. 1908
	Anna Dvořáková, Dobruška, Domašinská 335	26. 2. 1908

80 let	Josef Šotola, Dobruška, Domašinská 495	17. 2. 1909
75 let	Miloslava Janáčková, Dobruška, Noskova 794	15. 2. 1914
	Františka Balcarová, Dobruška, Na hřišti 608	28. 2. 1914
	Karel Kozel, Dobruška, Mírová 741	22. 2. 1914
	Josef Pařízek, Dobruška, Jiráskova 542	23. 2. 1914
	Bohumil Červinka, Dobruška, Hončlova 815	28. 2. 1914
70 let	Ladislav Kujal, Dobruška, Pulická 154	2. 2. 1919
	Václav Mervart, Dobruška, Jiráskova 557	7. 2. 1919
	Josef Verner, Dobruška, 1. máje 713	26. 2. 1919

Vítáme do života narozené děti:

Radka Cvrčka, Domašín 29	15. 11. 1988
Anetu Baškovou, Dobruška 864	21. 11. 1988
Lenku Mertlíkovou, Dobruška, Křovice 64	19. 11. 1988
Markétu Ulrychovou, Dobruška 304	25. 11. 1988
Hanu Mikulovou, Dobruška 39	22. 11. 1988
Michala Krále, Dobruška 866	29. 11. 1988
Josefa Cvejna, Podbřezí 102	18. 11. 1988
Ivo Dyntara, Dobruška 838	10. 12. 1988
Kateřinu Špačkovou, Domašín 9	1. 12. 1988
Václava Moravce, Dobruška 684	1. 12. 1988
Anetu Nejmanovou, Dobruška 813	19. 12. 1988

Sňatek uzavřeli:

Luděk Ficenec, Dobruška 56 — Jana Weisarová, Ždár 52
Pavel Kárník, Dobruška 818 — Božena Mervartová, Broumov 149
Tomáš Pavlík, Dobruška 881 — Pavlína Ryšavá, Opočno 629
ing. Leonard Prouza, Dobruška 866 — Alena Zmeškalová, Dka 872
Ludvík Kniže, Písek 2131 — Lenka Štěpánová, Dobruška 822
Bedřich Dür, Dobruška, Mělčany 25 — Jana Matejsková, Dobruška 205

Loučíme se zemřelými spoluobčany:

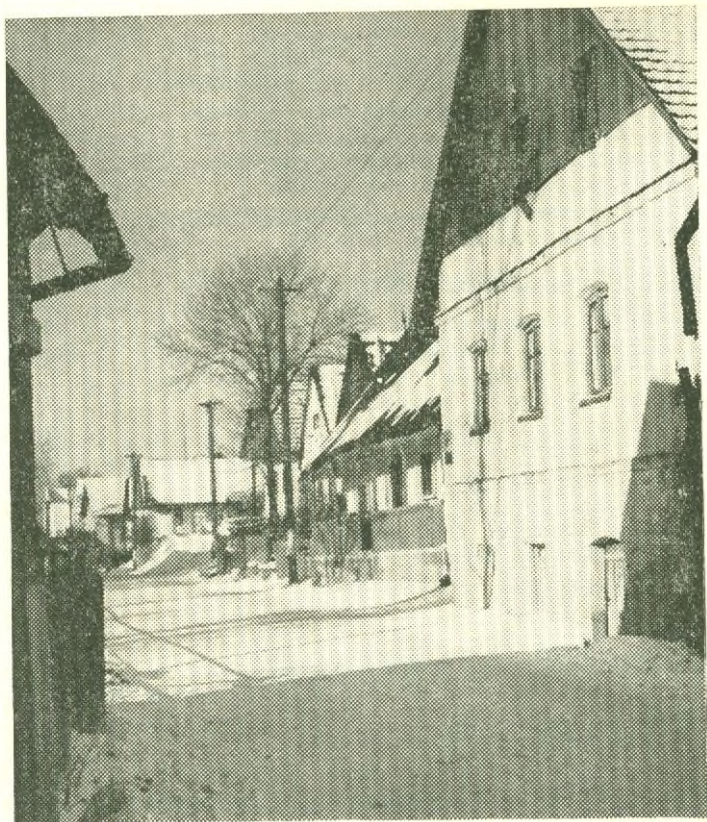
Václavem Bittnerem, Dobruška 368	15. 10. 1924
Oldřichem Šnejdrem, Dobruška 29	7. 7. 1929

Jak již Dobrušku neznáme

Dr. Josef Ptáček

PULICKÁ ULICE

Kdysi typická ulice městského předměstí s několika domy, s pro nás zajímavými dřevěnými štíty — dnes již po více než třicet let nástupiště stovky žáků a studentů základní školy, gymnázia Zd. Nejedlého a SOU strojírenského, včetně jejich pedagogů, z centra města. Když domyslíme, že jí za těch několik desítek let prošly také tisíce a tisíce dobruštáků a puličáků, včetně dojíždějících příštích vysokoškoláků z celého okresu i z Novoměstska, musíme přiznat, že tak, jak jí známe dnes, čest Dobrušce v

Pulická ulice v zimních měsících roku 1943

žádném případě nedělá! Určitá malebnost, patrná ještě na snímku ze zimních měsíců roku 1943, se dobou změnila k dnešnímu neutěšenému stavu. Je však plánována rekonstrukce...

Přenesme však raději svoji pozornost k minulosti a k pěti nejbližším domům (na obrázku zleva), zřejmě uchráněným díky odlehle poloze výpadové ulice, za potokem Brtvou od všech ničivých požárů, které Dobrušku v 19. století (v r. 1806 a 1866) postihly. Musíme však předeslat, že dnes z nich nestojí ani jediný, naopak v posledních dvou letech vyrostly na jejich místě dvě pěkné rodinné vilky (čp. 279 a 380). Bohužel však čísla popisná zbořených domů byla přidělována novým domům, třeba na opačném konci Dobrušky, s čímž bude mít příští historik situaci značně znesnadněnou, protože z číslování ve městě se ztrácí systém, posloupnost čísel v jednotlivých ulicích a tím i přehlednost pro návštěvníky, kteří bloudí a nevědí...

Nejbližší patrový dům (bývalé čp. 169) má velice zajímavou historii. Podle Aloise Beera zde bylo až do roku 1855 proslavené koželužství. Koncem

minulého století byl dům v majetku Vendelína Čtvrtečky, který zde provozoval povoznictví, zavedl prodej uhlí (možná jako první ve městě) a k tomu držel i polní hospodářství. Ještě před smrtí dům prodal strojníku Josefu Šedovi, který zde v r. 1895 založil svoji firmu, zatím pouze jako řemeslnou dílnu na opravu hospodářských strojů (v r. 1903 pak J. Šeda koupil tzv. Bašův dvoreček, kam přenesl sídlo prosperující dílny, již postupně rozšířil na moderní továrnu na hospodářské stroje čp. 149 — dnes SOU strojírenské). Posléze Šeda prodal dům čp. 169 pohodnému (ras, antoušek, drnomistr) Flígrovi, který původně bydlel ve staré katovně na druhém konci Pulické ulice za Hradčanským mlýnem (dnes objekty ZZN), která stála v zahradě dnešního Husova sboru. Protože katovna (koproforma) zchátrala a městské zastupitelstvo jí dalo zbořit (r. 1908), přestěhoval se Fligr s početnou rodinou do svého koupeného domu, protože s jeho řemeslem by ho nikdo do nájmu nevzal.

Objekt stál v podobě, která je na fotografii, asi od roku 1948, jak z něho zbyly pouhé zdi přední části, v zadní zachovalejší části bydlela rodina Flígrova až do počátku sedmdesátých let, kdy byl stržen definitivně celý. Činnost pohodného však ve městě skončila již počátkem padesátých let. Ze snímku je také zřetelná, jak byla Pulická ulice postupně navážkami zvyšována — okna a vstup jsou již v té době pod úrovní silnice.

Za úzkou a dlážděnou ulicí, vedoucí na novoměstský kopec, stál malý dřevěný roubený domek s přední přízemní pavláčkou (**bývalé čp. 168**). Až do jeho zboření (také počátkem sedmdesátých let) byl v držení rodiny Horákovy.

Sousední roubený domeček (**bývalé čp. 167**), z něhož na obrázku vidíme jen část dřevěného štítu, původně vlastnil na počátku století obuvník Josef Mádr, který měl v dílničce ve dvacátých letech i několik učedníků. Své zboží vozil po trzích a jarmarcích. Jeho syn František Mádr se v roce 1933 přestěhoval šikmo naproti přes ulici do kamenného domku na břehu potoka Brtvy (**čp. 133**), kde nějaký čas otci konkuroval také coby obuvník. Až do konce sedmdesátých let tam prováděl v malé dílně s oknem těsně u silnice drobné opravy veškeré obuvi. Z tohoto domku vidíme na snímku zcela vlevo kousek střechy s okapovou rourou. Již několik let neobydlený domek čp. 167 byl zbořen v r. 1977, kdežto druhý domek čp. 133 padl na vrub zamýšleného rozšíření silnice přesně o deset let později.

Další obdobný dřevěný domeček (**bývalé čp. 166**) náležel dlouhá léta rodině Kupkově, která se živila polním hospodářstvím. Dědictvím se dostala do majetku rodiny Fingrálovy. Než byl v lednu 1977 zbořen, sloužil po několik let jako klubovna technického oddílu PO SSM.

Posledním z domů, které nás zajímají, je **bývalé čp. 163**, jež stávalo na vysoké kamenné zdi nad silnicí. Býval to jeden z nejstylovějších dřevěných domů v Dobrušce, s bedněným předsazeným štítem, uváděný ještě v předposledním turistickém průvodci (1979) jako typická ukázka městské roubené lidové architektury a vedený v seznamech státní památkové péče jako **objekt památkového zájmu!** Bohužel se jej nepodařilo zachránit ani na původním místě, ani jej umístit do skanzenu, jak bylo také navrhováno. Býval majetkem bednáře Antonína Hladíka, který vyráběl dřevěné nádobí, které prodával po jarmarcích. Měl vždy několik učedníků a v době zvýšené poptávky i dělníka. Jeden z nich — Mareš z Rohenic si vzal za

ženu dceru svého mistra a po jeho smrti dostal i vybavencu dílnu, která stávala samostatně na dvorku. Po úmrtí majitelů připadl dům městu, které v něm nechalo neuváženě bydlet rodinu cikánské národnosti, čímž do té doby dobře udržovaný objekt silně utrpěl. Pak již nezbývalo nic jiného, než aby byl v prosinci 1982 zbořen!

Ze staré Pulické ulice dnes nezůstalo (mimo čísla 132 a 114) typického skoro vůbec nic.

Dobruška mizející — nezbytná daň pokroku a moderní doby?

GALERIE CTI

(Nositelé státních vyznamenání)

Kotouče magnetofonu se začínají opět otáčet a muž sedící naproti mně vzpomíná — vypráví nejprve o své velké lásce divadlu, která ho přivedla nejen k politické práci, ale také do Dobrušky.

Antonín Kafka — narodil se v roce 1912 v Hradci Králové. Od mládí měl blízko k pokrokovému dělnickému hnutí, vyučil se jako krejčí. V letech 1929 - 33 byl členem českého Komsomolu v Novém Hradci, zájem o divadlo ho přivedl do kulturní úderky při tehdejší krajské sekretariátu KSČ. První představení sehrál ve známém hostinci U Švagerků a odtud vyjžděl do celého kraje — do Nového Města n. M., Poříčí u Náchoda i Dobrušky.

Pro své revoluční smýšlení nakonec ztrácí v Hradci Králové zaměstnání a odchází nejprve do Hořic a do Poříčí, koncem října 1933 se objevil v Dobrušce. Na své začátky vzpomíná: „Když jsem přišel do Dobrušky, neměl jsem žádné peníze, přespával jsem v různých rodinách, především u soudruhů, které jsem znal ze svých divadelních zájezdů, jako vyučený krejčovský dělník jsem šel za nocleh a stravu. V roce 1936 jsem dostal práci v konfekci u Kárníků, získal trvalé místo a oženil se“. Tady pracoval až do roku 1943, kdy byl totálně nasazen do Dvora Králové.

Od příchodu do Dobrušky se zapojil do pokrokového hnutí, spolupracoval se soudruhy Veselým, Čiháčkem, Markem i Hončlem. Přátelství ho pojilo i se soudruhem Hartmanem, interbrigadistou „španělákem“, jehož dopisy z občanské války jsou svědky boje Čechoslováků proti fašismu.

5. května 1945 se Antonín Kafka vrací z totálního nasazení do Dobrušky a ihned se zapojuje do politické práce — je členem revolučního národního výboru. Po ustavení okresního národního výboru v Dobrušce, jehož prvním předsedou se stal soudruh Antonín Štěpán, přebírá odpovědnou funkci okresního tajemníka KSČ. Počátky nebyly lehké, organizace neměla vlastní kancelář, k práci se využívalo i volných prostor ve skladu truhlářství u Potočků a bývalé židovské synagogy na dnešním Šubertově náměstí.

Na stole se objevuje dnes již historický dokument a soudruh Kafka vzpomíná s delegačenkou v ruce na první setkání mládeže z českých zemí v červenci 1945 na Radhošti, kde účastníci, on mezi nimi, rozhodli o vytvoření jednotné mládežnické organizace — SČM. A pak přichází účast na prvním poválečném sjezdu KSČ (VIII.) v březnu 1946. V květnu

roku 1949 odjíždí Antonín Kafka jako delegát i na historický IX. sjezd KSČ do Prahy, kde jako účastník hlasuje pro 10 bodů generální linie výstavby socialismu.

A jak to vypadalo v památných únorových dnech? „Sekretariát strany v synagoze na Malém náměstí (dnes Šubertovo) byl plný ruchu. Najednou mě soudruzi zavolali do Náchoda, padal sníh, ale já jsem všude jezdil na kole. Jel jsem tedy i do Náchoda. Tam nechťeli věřit, že jsem přijel sám — a na kole. Ihned po návratu jsme se sešli a vytvořili okresní akční výbor, v jehož čele stál soudruh Jaroslav Kříž, okresní osvětový inspektor. Byli jsme tehdy mezi prvními v kraji, kterým se podařilo akční výbor ustavit. Postupně byly znárodněny dobroušské závody a byly začleněny do příslušných národních podniků,“ vzpomíná soudruh Kafka. V roce 1949 odchází Antonín Kafka na OV KSČ do Žamberka, kde je s ním však ukončen pracovní poměr a členství v KSČ. Nastupuje do Textilu v Trutnově, později je zvolen předsedou závodního výboru ROH. Po roce (1951) se znovu do KSČ vrací.

V roce 1952 přichází opět do Dobrušky, tentokrát už natrvalo a nastupuje v n. p. TOS (dnes Adast) jako dělník, od roku 1954 je postaven do funkce vedoucího oddělení pro zvláštní úkoly.

Po třech letech působení v TOSu se vrací ke kultuře, jež ho vždy lákala, a stává se na dobu čtyř let ředitelem okresního domu osvěty v Dobrušce.

Ze zdravotních důvodů vykonává od roku 1959 až do odchodu na zasloužený důchod funkci vedoucího v prodejně elektrospotřebičů Domácích potřeb v Dobrušce. Svůj volný čas pak dělí mezi velkého koníčka — akvaristiku, knihy a gramodesky a výpomoc v různých prodejnách. I dnes se můžeme se soudruhem Kafkou setkat v prodejně Jednoty v Bačatíně, kam jezdí pomáhat.

Za svou celoživotní angažovanou politickou práci obdržel již v roce 1949 Řád Vítězného února 2. stupně, pamětní medaile k 20. a 25. výročí Února, k 50. výročí založení KSČ a k 30. výročí Slovenského národního povstání.

Zpracoval: J. F.

Dobruška a svět

Už více než čtvrt století je Dobruška hostitelkou mladých lidí ze čtyř světadílů. Na rok se stává prvním místem, v němž studenti z Afriky, Asie, Jižní a Střední Ameriky i Evropy poznávají Československo, jeho přírodu, lidi i civilizaci. Daleko od svých blízkých si v Dobrušce zvykají na jiné podnebí, rozmary počasí, jiné jídlo, učí se našim jazykům a hlavně jazyku, který se stává základním nástrojem ovládnutí odborných předmětů, aby mohli po roční přípravě odejít studovat na vysoké školy a stali se kvalifikovanými odborníky v oborech zemědělství a techniky. Mnczí tu zažijí jak prvé úspěchy, tak i trpká zklamání, zvlášť když se ukáže, že student přecenil své síly a není schopen v krátkém čase překonat vysoké jazykové bariéry, které jsou mezi jeho mateřským jazykem a češtinou. Ostatně zkusme si prohodit role a staňme se alespoň v představách

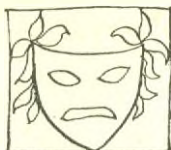
studentem v Kampučii. Hned se snadněji vžijeme do situace některých z našich zahraničních studentů, kteří bez znalosti jediného slova česky musí za pět měsíců zvládnout jazyk natolik, aby byli schopni složit své první zkoušky z češtiny a odborných předmětů — matematiky, biologie, fyziky či chemie — a s čistým štítem začít v únoru svůj druhý studijní semestr v Československu.

Aby výuka byla co nejefektivnější, o to se v Dobrušském studijním středisku UK stará 17 pedagogů, kteří se prostřednictvím společných metodických zasedání radí i s kolegy z ostatních studijních středisek, jež jsou umístěna v Pardubicích, Poděbradech, Jihlavě, Zahrádkách, Teplicích, Mariánských Lázních a v Praze, kde také sídlí ředitelství celého ústavu s oficiálním názvem Ústav jazykové a odborné přípravy zahraničních studentů Univerzity Karlovy. Čeština v našich jazykových střediscích se stává předmětem metodického zkoumání ze zcela jiných hledisek, než tomu je na školách pro české děti. Vždyť se na středisku stává vlastně jazykem světovým a zkoumat ji z tohoto hlediska je málem tak dobrodružné jako zkoumat odvrácenou tvář Měsíce.

Kromě Československa však připravují studenty rozvojových zemí ke studiu na vysokých školách také studijní střediska např. v NDR, Bulharsku a SSSR. Ve všech existují stejné starosti, jak kvalitně i rychle naučit jazyku, v němž budou studenti poslouchat a zapisovat přednášky a studovat odbornou literaturu.

Za účelem výměny zkušeností zavítali v prvních dnech prosince 1988 do Dobrušky dva čelní představitelé sesterského zařízení Přípravné fakulty při Polytechnickém institutu v Leningradě Alexandr Vasiljevič Koževin, děkan fakulty a vedoucí katedry matematiky, docentka Valentina Ivanovna Levinová. S uspokojením můžeme říci, že oba vzácní hosté byli Dobruškou nadšeni. Nejen, že viděli průběh výuky na našem středisku a sdělili nám mnoho svých cenných zkušeností, ale mohli nahlédnout i do dobrušských středních škol. Milého přijetí se jim dostalo jak při prohlídce pečlivě vybudovaných pracoven a laboratoří v SPŠE, tak při návštěvě našeho gymnázia. Na hosty zde zapůsobila prohlídka budovy, dokonale vybavená moderní technikou i srdečné posezení s ředitelem školy dr. Veverkou, ale i krátká improvizovaná beseda se studenty 4. ročníku, svědčící o nepovrchním zájmu našich mladých lidí o život v Sovětském svazu současných dnů. Přijetí na městském národním výboru soudruhem předsedou i soudruhem tajemníkem utvrdilo naše hosty v přesvědčení, že Dobruška je vedena velmi schopnými a vlastně mladými lidmi, kteří mají zájem, aby se tu dobře žilo všem, i zahraničním studentům. A že se Dobruška může stát dobrým reprezentantem životní úrovně Československa, o tom jsme se s našimi hosty přesvědčili i při prohlídce města, návštěvě bazénu, exkurzi do hor a okolí Dobrušky. Spolu s hosty jsme si uvědomili, že studijní středisko Univerzity Karlovy je umístěno ve městě, které se vskutku i nadále může ucházet o čest být každoročně domovem více než stovce mladých lidí z celého světa, městem, které jim představí první, úplně první tvář života v Československu.

Za pedagogický sbor a vedení SS UK
Jana Albrechtová, vyučující

Zprávy SK ROH Dobruška

4. února ve 20.00 hodin v SK ROH

Dopravácký ples

pořádá ZV ROH ČSAD Dobruška, hraje THS OB Bystřé, ved. J. Linke. Distribuce místenek u pořadatele.

7. února ve 20.00 hodin v LS SK ROH

Krása v běhu století II.

druhá část třídílného cyklu věnovaného dějinám umění se zaměřením na období renesance. Přednáška doplněna diapositivy, lektor J. Mach z městského muzea. Vstupné 3,— Kčs.

8. února v 8.00 hodin v LS SK ROH

Okresní soutěž recitátorů a recitačních kolektivů

ve spolupráci s OKS Rychnov n. Kn., OV SSM Rychnov n. Kn. pod záštitou OMR.

8. února v 16.00 hodin v LS SK ROH

Alois Rada **Krajčí, švec a Kašpárek**

loutkovou pohádku sehraje loutkářský soubor „Svět loutek“ SK ROH Dobruška v úpravě a režii Vl. Balcara. Repríza 22. 2. t. r. v 16.00 hod.

10. února ve 20.00 hodin v SK ROH

Kovácký ples

pořádá ZV ROH Adast, hraje THS Sonet SK ROH Dobruška, vedoucí St. Brandejs. Distribuce místenek u pořadatele.

10. února ve 20.00 hodin v LS SK ROH

Zd. Martinec a Zd. Zahradník **O Á Z A**

repríza úspěšné autorské hry divadelního souboru Divadélko na štaflích SK ROH Dobruška. Vstupné 10,— Kčs.

12. února ve 20.00 hodin v SK ROH

Luigi Pirandello

Člověk, zvíře a ctnost

komedie italského dramatika v provedení známých herců z Divadla E. F. Buriana v Praze (nár. um. J. Větrovec, J. Obermaierová, J. Křiváček ad.). 2. hra v předplatném

16. února v 19.00 hodin v SK ROH

Klub mladých

kromě tradiční diskotéky je součástí večera soutěž „Šest ran do klobouku“. Pořádá MO SSM Dobruška. Vstupné 7,— Kčs.

17. února ve 20.00 hodin v SK ROH

II. Divadelní ples na štaflích,

aneb „Pozor paní kněžno, tady je mokřina“

pořádá DNŠ a SK ROH Dobruška, hudba Bákošův léčebný ústav, programová soutěž o putovní cenu DNŠ. Zajímavá tombola.
Místenka 15,— Kčs k dispozici v SK ROH Dobruška.

20. února ve 20.00 hodin v LS SK ROH

Miloš Dvořáček a Ladislav Straka

v pořadu „Promiňte, to je omyl“ Vstupné 15,— Kčs.

26. února ve 14.00 hodin v SK ROH

Dětský diskokarneval

tradiční karneval v dětských maskách, spojený se scoutžemi o drobné ceny, pořad uvádějí Václav Zejda a Ladislav Šafařík SK ROH Dobruška.

Změna programu vyhrazena. Předprodej vstupenek v KINU 70 denně od 13.00 hodin kromě pondělí VŽDY TÝDEN před uvedením pořadu. Zamluvené vstupenky nutno vyzvednout den předem, jinak budou prodány. Písemné i telefonické objednávky členských závodů vyřizuje SK ROH Dobruška, číslo telefonu 218 02 do týdne před uvedením pořadu. Na všechny akce je požadováno společenské oblečení.

Zaznamenali jsme v SK ROH v prosinci 1988

V sobotu 3. prosince se uskutečnilo první Discoshow, které pořádala společně ZO SSM Adast a SK ROH. První akce tohoto charakteru byla oběma pořádajícími organizacemi připravena velmi dobře a bohatý světelný park, který zhotovili svazáci Adastu, byl spolu s výkony diskžokejů V. Zejdy a L. Šafaříka příslibem pro dobrou účast a pro vhodné využití ve volném čase Dobrušské mládeže o víkendových dnech.

V pondělí 5. prosince sehrálo VČD Pardubice pro střední školy v systému MaK a v provedení P. a J. Dohnalových dramatizaci textu F. M. Dostojevského „Bílé noci“ v úpravě E. F. Buriana.

V úterý 6. prosince vystoupili umělci z čs. cirkusů a varieté Hradec Králové ve dvou představeních pro žáky ZŠ, ul. Fr. Kupky.

Tentýž den zahájil loutkářský soubor „Svět loutek“ SK ROH Dobruška na své scéně předvánoční sérii loutkových her pro zájezdy z okolí. Z nabídky čtyř osvědčených pohádkových her si vybraly děti z Českého Meziříčí představení „Neohrožený Mikeš“ a každé jeho jednání doprovázely potleskem.

Ve středu 7. prosince zopakoval loutkářský soubor klasickou pohádku „Sůl nad zlato“ pro místních 40 diváků a 9. prosince pro 80 dětí z Podbrzí a Dobrého. Všechna představení sehrála „mužská“ část souboru“ V. Dvořák, M. Hejda, J. Šubrt, K. Vlček, P. Chlumecký a Vl. Balcar.

V pátek 9. prosince vystoupila poprvé v Loutkové scéně SK ROH Dobruška známá folková skupina Kantoři z Hradce Králové s pořadem, který

byl tentokrát inspirován blízcími se vánocemi. Programem „Veselé vánoční hody“ uspokojili naprosto vyprodaný sál loutkové scény.

V neděli 11. prosince byl zakončen kurs tance a společenské výchovy pro začátečníky tradičním Věnečkem KT, na kterém hrál THS Respekt SKZ ROH Dvůr Králové n. Labem, ved. St. Hobl.

V pátek 16. prosince se uskutečnil Vánoční koncert s Triem české hudby. V netradičně uspořádaném vyprodaném sále zazněly skladby starých českých i evropských mistrů. Je jenom škoda, že plánovaný host večera R. Nachtigalová, se smluvně sjednaného představení nemohla zúčastnit pro hostování v NSR a že nezaznělo více skladeb s vánoční tematikou.

V pondělí 19. prosince sehrálo VČD Pardubice pro žáky dobrošských škol hru A. Jiráka „Kolébka“ v systému MaK.

Rok 1988 byl zakončen v úterý 20. prosince Klubem mladých SK ROH Dobruška, kde se představil Bákošův léčebný ústav z Ústí nad Labem. V osobě šéflékaře a diskžokeje se představil Vl. Fary, který se svými spolupracovníky vytvořil příjemnou atmosféru, do které se zapojilo všech 230 mladých účastníků, kteří v tento večer zapomněli na svou „netečnost a klackovství“ a pině spolupracovali na připravených vstupech tohoto příjemného večera. Budeme se těšit, že i další produkce „tohoto ústavu“ přinesou přínos v rozvoji využívání volného času mládeže.

Hudebně estrádní soubor Podorlická muzika SK ROH Dobruška vystupoval celkem 3 x pro různé pořadatele Čech i Moravy.

Neberte dětem pohádku

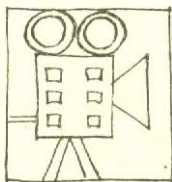
Do ztemnělého sálu se představuje pohádkář. „Povídám, povídám pohádku...“ Děti se ztiší a s napětím očekávají začátek představení.

Takhle uvedl loutkářský soubor Svět loutek v plynulém roce třináct inscenací, převážně klasických pohádek. Mař kolektiv zájmové umělecké činnosti pod SK ROH Dobruška pokračuje v neméně než 70ti leté tradici marionetového divadla v Dobrušce uváděním titulů, které odpovídají dramaturgicky i ztvárněním dnešku. Od znovuotevření scény v roce 1985, kdy sál kapacitně návštěvníkům nestačil, uplynulý rok potvrdil, že se postupně „ukojila zvědavost“ občanů nad novým zařízením, a dnes hraje soubor v průměru pro 40 až 50 diváků. A to není snadná záležitost přichystat na dobu čtyř týdnů vždy novou, anebo i hru ze stále zeleného repertoáru divadla.

Přitom je pravidlená propagace SK ROH přitažlivá i četná (plakáty SK ROH, plakáty Světa loutek, venkovní poutače, programy SK ROH, články v KKD, diainzerce v KINU 70 a další). Přesto se doposud stává, že se nám divák svěří, „že o tomhle loutkovém ještě neslyšel...“ Možná by pomohla propagace jinými prostředky, jako třeba Jiskrou Rychnovska nebo rozhlasem po drátě. V novinách jsou místní kulturní pořady, a tím i loutkové divadlo, uváděny zřídka a nepravdivě. V rozhlasu čekáme zmínku o existujícím loutkovém amatérském loutkovém divadle marně, i když je jediné v okrese a dokonce s pravidelnou činností — ale bohužel není v Rychnově. Nehrajeme jen v místě, máme dobrou družbu se souborem

„Klíček“ ze Dvora Králové, a nechceme špatně reprezentovat okres ani město.

Ani pokles zájmu místních činitelů, a pomoci rychnovského OKS loutkáře neodrazuje. Scházejí se úterý co úterý za dlouhodobého působení zvukaře J. Žďárka, osvětlovače M. Hejdy, inspicienta J. Šubrta a principála Vl. Balcara, aby připravovali kulisy, techniku, loutky, natočili hudbu a texty pro novou inscenaci. Ještě s dalšími členy si však na své výroční schůzi slíbili, že vydrží. I kvůli těm rozzářeným tvářičkám spokojených dětí, které jsou pro ně odměnou po každém představení. (ba)

Panoramatické kino 70 Dobruška

Hraje v únoru 1989

Pozor na začátky představení!

- 1. února - středa
v 17 a 20 hodin
- 2. února - čtvrtek
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs
- 3. února - pátek
jen ve 20 hodin
- 4. února - sobota
v 17 a 20 hodin
- 5. února - neděle
v 17 a 20 hodin
Vstupné 9, 10, 11 Kčs

Maska smrti

Premiéra anglického barevného dobrodružného filmu — Sherlock Holmes na stopě německých zrádků. Mládeži přístupný.

Bounty

Anglický barevný širokoúhlý dobrodružný film — vzpoura na palubě královské lodi. Do 12 let nevhodný. Mládeži přístupný.

Filmový festival pracujících Z I M A — 1989

- 7. února - úterý
v 17 a 20 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

Mise

Jeremy Irons a Robert de Niro v hl. rolích širokoúhlého anglického barevného filmu — vyznamenaný Zlatou palmou v Cannes a Oscarem. Mládeži nepřístupný.

- 8. února - středa
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs
Platí průkazy KPSF

Chladné léto roku 1953

Sovětský barevný dobrodružný film — dramatické chvíle obyvatel vesnice terorizované propuštěnými zločinci. V hl. roli A. Papanov. České znění. Do 12 let nevhodný. Mládeži přístupný.

- 9. února - čtvrtek
v 18.30 a 20 hodin
Vstupné 12, 14, 16 Kčs
Dvojprogram

Poslední císař

Barevný historický širokoúhlý film ČLR—Itálie. Životní osudy následníka trůnu. Film obdržel devět Oscarů. V hl. roli J. Lone, Joan Čchen a Peter O'Toole. České znění.

Režie B. Bertolucci

Mládeži nepřístupný

10. února - pátek
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

11. února - sobota
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

12. února - neděle
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

14. února - úterý
v 16.30 a 20 hodin
Vstupné 8, 10, 12 Kčs
Dvojprogram

15. února - středa
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

16. února - čtvrtek
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs
Sleva se poskytuje

17. února - pátek
jen ve 20 hodin

18. února - sobota
v 17 a 20 hodin

19. února - neděle
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

21. února - úterý
v 17 a 20 hodin

22. února - středa
jen v 17 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

22. února - středa
ve 20 hodin

23. února - čtvrtek
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

Bohem zapomenuté děti

Americký barevný film — neobvyklý milostný příběh, vyprávěný s mimořádným porozuměním. V hl. roli Marlee Matlinová. Do 12 let nevhodný. Režie R. Hainesová Mládeži přístupný

Vlastně se nic nestalo

V hl. roli českého barevného filmu Jana Brejchová, T. Brodská a M. Vašut. Poslední film režiséra Ewalda Schorma. Mládeži nepřístupný

Dobří holubi se vracejí

Český barevný tragikomický film podle knihy L. Pecháčka. Hrají: M. Kňazko, M. Macháček, Z. Řehoř, V. Menšík, M. Labuda, R. Hrušínský, J. Somr a j. Režie Dušan Klein Mládeži nepřístupný

Vzpomínky na Afriku

Americký barevný film — Meryl Streepová, Robert Redford a Klaus Maria Brandauer v hl. rolích. Film obdržel sedm Oscarů. České znění. Do 12 let nevhodný. Režie S. Pollack Mládeži přístupný.

Černá Marie

Premiéra jugoslávského barevného filmu — návrat na scénu rock. hudby. Mládeži nepřístupný

Stupně poražených

Premiéra českého barevného filmu — životní a sportovní šance, zklamání a naděje mladých desetibojařů. Mládeži nepřístupný

Markýz del Grillo

Barevná komedie Itálie—Francie. Nenapravitelný šprýmař ve službách papeže. V hl. roli Alberto Sordi. České znění. Mládeži nepřístupný.

Sedmé nebe

Premiéra českého barevného filmu — lehce nemravný příběh dvou mravných maturantek. Mládeži nepřístupný.

Jen pro členy Filmového klubu

Posel

Anglický barevný film — příběh nerovné lásky.

Yesterday

Polský barevný film — láska provázená rytmem Beatles.

24. února - pátek

v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

25. února - sobota

v 17 a 20 hodin

26. února - neděle

v 17 a 20 hodin

28. února - úterý

v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

1. března - středa

v 17 a 20 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

2. března - čtvrtek

v 17 a 20 hodin

3. března - pátek

jen ve 20 hodin

4. března - sobota

v 17 a 20 hodin

5. března - neděle

v 17 a 20 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

Zuřivý reportér

Premiéra českého barevného filmu — příběhy z reportérských začátků E. E. Kische. V hl. roli J. Laufer. Mládeži přístupný

Podivná policie

Premiéra francouzského barevného kriminálního filmu — nebezpečná hra komisaře pátrajícího po pachatelích série brutálních vražd. České znění. Mládeži nepřístupný

Bony a klid

Česká barevná vekslácká balada. Mládeži do 18 let nepřístupný.

Bledý jezdec

Premiéra amerického barevného širokoúhlého westernu — dobrodružný příběh z povodí zlato-nosné řeky. V hl. roli Clint Eastwood. České znění. Revie C. Eastwood Mládeži přístupný

Hrajeme pro mladé diváky

5. února - neděle

ve 14.30 hodin
Vstupné 2, 3, 4 Kčs

12. února - neděle

ve 14.30 hodin
Vstupné 2, 3, 4 Kčs

19. února - neděle

ve 14.30 hodin
Vstupné 2, 3, 4 Kčs

26. února - neděle

ve 14.30 hodin
Vstupné 2, 3, 4 Kčs

Čarovné dědictví

Česká barevná pohádková komedie plná kouzel a dobrodružství. V hl. roli M. Peřt.

Leť ptáku, leť!

Barevná hraná pohádka o neposedné školačce.

Školní strašidýlko

Český barevný film o veselých prázdninách.

Měsíc se dvěma zlaťáky

Barevná hraná komedie ze světa pohádek.

V březnu uvádíme:

**Bledý jezdec — Samotář — Honba za
diamantem — Kopytem sem, kopytem
tam — Gappa**

Změna programu vyhrazena. Pokladna otevřena od 13 do 20,20 hodin, v sobotu a v neděli dvě hodiny před představením, před pohádkou jednu hodinu. Pondělí volný den. Pisemné i telefonické objednávky vyřizuje KINO 70 Dobruška, tel. č. 210 02, PSČ 518 01. Předprodej vstupenek týden před uvedením filmu. Zamluvené vstupenky nutno vyzvednout 30 minut před představením, jinak budou prodány. Mladiství předloží na vyzvání zaměstnanců kina obč. průkaz. Přicházejte včas, jinak budete do hlediště uvedeni až po promítnutí týdeníku.

**MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR
DOBRUŠKA**

Odběratel:

Poštovné paušalováno!

Kulturní kalendář Dobruška 1989

vydává Městský národní výbor v Dobrušce
nákladem 1800 výtisků

Zodpovědný redaktor Josef Frýda

Cena výtisku Kčs 1,50. — Tisk VČT 25 Rychnov nad Kněžnou